

Debora en Barak

Periodethema: Richters in Israël
Richteren 4 en 5

KERNTEKST

Alzo moeten omkomen al Uw vijanden, o HEERE! die Hem daarentegen liefhebben, moeten zijn, als wanneer de zon opgaat in haar kracht. (Richteren 5:31)

UITLEG VAN DE KERNTEKST

De tekst is het slot van een overwinningslied, gezongen door de profetes en richteres Debora. Ze bezingt de overwinning op en vernietiging van de Kanaänieten door Israëls leger onder leiding van Barak. Zo moeten en zullen al Gods vijanden omkomen. Maar, zo vraagt ze aan de Heere, laten degenen die U liefhebben sterk zijn als de kracht van de opgaande zon.

BEGINSITUATIE

Vóór Debora waren er de richters Othniël en Ehud. Samgar was richter tegelijk met Debora. Steeds weer komt in het boek Richteren het refrein terug: de richter sterft en het volk doet opnieuw wat kwaad is in de ogen van de HEERE. Hij stuurt dan steeds een vijand om het volk te onderdrukken.

DOELSTELLINGEN

- De kinderen leren dat God Israël op een bijzondere manier verlost van hun vijanden.
- De kinderen beseffen dat Hij hiervoor geloof en vertrouwen vroeg van Debora en Barak.
- De kinderen leren om ook hun vertrouwen te stellen op de macht van God, Die ook hen wil helpen en hen wil verlossen.

INDELING

Na de dood van Ehud verlaat het volk de HEERE opnieuw. God laat hen twintig jaar onderdrukken door de Kanaänieten. De profetes Debora richt Is-

raël en roept Barak op Israël te bevrijden. De strijd vindt plaats bij de beek Kison. God verslaat Sisera door geweldige natuurverschijnselen. Jaël doodt Sisera, die gevlucht is in haar tent. Israël krijgt weer de overhand en er is veertig jaar vrede. Debora bezingt de overwinning in een loflied.

OPMERKINGEN

- De dood van Sisera kan heel plastisch worden verteld, pas hiermee op bij de kinderen.
- Debora noemt zichzelf een moeder in Israël (Richteren 5:7). Vertel dit, maar let wel op de kinderen die geen moeder (meer) hebben.

ZINGEN

- Psalm 65:5; 68:1; 80:3, 5; 136:1, 4
- ZB - Als g' in nood gezeten / Dankt, dankt nu allen God / Glorie aan God / Ik bouw op U

UITLEG VAN DE PSALM

God bindt de strijd aan tegen Zijn vijanden, Zijn haters, en die van Zijn volk. Hij verjaagt ze naar alle kanten. De trotse vijanden vluchten sidderend voor Zijn toornend oog. Als God in luister verschijnt, verdwijnen ze als rook en damp en zwerfen ze doelloos rond. Ja, in de vuurgloed van Gods oordeel verbranden deze goddelozen.

MATERIALEN

kaart van het land Israël

BORDPLAN

Debora – Barak – Jaël

INTRODUCTIE

Laat de kinderen iets vertellen over hun moeder. Wat is er bijzonder aan haar? Wat waarderen ze aan haar? Vertel dat de vertelling gaat over Debora. Zij wordt 'een moeder in Israël' genoemd (Richt. 5:7). Zij was heel belangrijk voor het volk, net zoals je moeder heel belangrijk is voor jou. Vertel de kinderen dat het niet vanzelfsprekend is om een moeder te mogen hebben.

BRUGZIN

Wat is het stil op de weg... Er loopt niemand. Geen mensen die op reis zijn op hun ezeltje, ook rijden er geen wagens. Nee, het is helemaal stil. En kijk, als je daar dat dorp binnengaat, dan zie je daar ook niemand. Alle huizen zijn leeg. Er wonen geen mensen meer.

Vertelling

Wat is er aan de hand? Waar zijn de mensen gebleven, waarom zijn ze niet gewoon in hun huis of onderweg? Als we nog wat verder kijken, dan zien we het. Een heel groot kamp met allemaal tenten. Daar zijn heel veel soldaten. Een groot leger. Ze hebben wel negenhonderd wagens met wapens, een soort tanks. Het is het leger van de Kanaänieten, onder leiding van koning Jabin. Sisera is hun officier. Koning Jabin woont in Hazor, een plaats vlakbij het meer van Galilea, in het noorden van Israël. Sisera is gelegerd in Haroseth-Haggojim, dat ligt in de vlakke van Jizreël.

Maar denk nog eens even terug... Wat was er gezegd tegen de Israëlieten toen Jozua gestorven was? Dat ze moesten optrekken en de Kanaänieten verdrijven uit het land. Dat hadden ze niet gedaan en nu zijn het juist de Kanaänieten die hen zo verdrücken.

Wat zijn de Israëlieten bang voor die soldaten! Zo bang dat ze niet meer over de wegen durven te gaan en in de dorpen durven te wonen. Ze zijn naar de steden gegaan met dikke muren, daar is het wat veiliger. Plunderende benden lopen door de dorpen en over de wegen, om alles wat van waarde is te roven. Alle handel en de landbouw ligt helemaal stil.

Het is niet zomaar dat dit leger de Israëlieten komt onderdrukken. De HEERE God heeft hen gestuurd. Het is een straf. Want het volk luistert weer niet naar de HEERE. Ze zijn weer andere goden gaan dienen. Wat vindt de HEERE dat erg! Het is de zonde tegen het eerste gebod: Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben. De HEERE moest wel straffen.

Dit vindt allemaal plaats in het noorden van het land, terwijl in het zuiden de Filistijnen binnen zijn gevallen. Hier hebben jullie vorige week over gehoord hoe Samgar met een ossenstok zeshonderd Filistijnen doodde.

En nu wordt in het noorden het volk al twintig jaar door de Kanaänieten onderdrukt. Al twintig jaar leven ze in angst. Dan gaan de Israëlieten weer bidden, ze roepen tot de HEERE: 'Verlos ons!' En wat een wonder, de HEERE luistert naar hen!

Ergens in het bergland van Israël, in een huisje onder een palmboom, woont Debora. Ze is getrouwd met Lappidoth. Debora is een vrouw die de HEERE dient. Ze mag de woorden van God doorgeven aan het volk. En ze is ook rechter. De mensen komen naar haar toe voor rechtszaken. Ze is een belangrijke vrouw. Misschien heeft ze het wel heel moeilijk gevonden, want gaf de wet van God niet juist aan dat alleen mannen (stamoudsten en daarvan de priesters) rechter kunnen worden?

Op een dag zegt ze tegen één van haar dienstknechten: 'Ga jij Barak eens halen.' Daar komt hij aan. 'Barak', zegt Debora tegen hem, 'de HEERE zegt tegen jou dat je een leger van tienduizend mannen bij elkaar moet roepen om tegen Sisera en het leger van de Filistijnen te strijden. God zal je de overwinning geven.'

Barak komt uit de stam van Naftali, een stam die veel te lijden heeft gehad onder koning Jabin. Debora heeft nog een boodschap voor Barak, 'Je moet optrekken naar de berg Tabor en tienduizend mannen met je meenemen uit de stam van Naftali (de eigen stam van Barak) en de stam van Zebulon'. De stam van Zebulon had ook veel geleden onder het regime van koning Jabin. Debora gaat nog verder, 'daar bij de beek Kison zal Sisera naar je toe komen met zijn strijdswagens en troepenmacht'.

Barak schrikt. Strijden tegen Sisera en zijn leger met negenhonderd strijdswagens? Dat durft hij niet! 'Debora, jij moet met mij meegaan. Anders ga ik niet!'

Barak vindt het moeilijk om op God te vertrouwen. God wil hem de overwinning geven, maar Barak durft niet alleen te vechten tegen zo'n groot leger. Vertrouw jij helemaal op God? God vraagt ook aan jou om Hem te volgen in alles wat je doet. Hij wil je helpen, ook als het moeilijk is.

Barak twijfelt. God belooft dat Hij hem zal helpen en de overwinning zal geven, maar Barak gelooft het niet zo. Daarom wil hij dat Debora meegaat. Barak is geen grote held in eigen oog, maar toch

wordt hij later wel in Hebreeën vermeld in het register van de geloofshelden. Hij is niet direct gewillig, maar gehoorzaamt wel. Maar wat moet Debora nu in het midden van de strijd? Hett was helemaal niet de gewoonte dat een vrouw mee gaat in de oorlog.

‘Goed’, zegt Debora. ‘Maar je zult niet de eer van de overwinning krijgen. Een vrouw zal die eer krijgen.’ Samen gaan ze op weg. Debora en Barak verzamelen tienduizend mannen uit de stammen Naftali en Zebulon en ze trekken de berg Thabor op.

Kijk, daar in de verte... Het leger van Sísera komt eraan. Ze hebben gehoord dat Debora en Barak met hun leger tegen hen willen vechten. Snel zijn ze op pad gegaan, met al hun paarden en wagens en wapens. Het gaat precies zoals de HEERE al via Debora gezegd had. De HEERE stuurt Sisera en zijn leger naar deze plaats, lezen we in de Bijbel (vers 7)

Barak en zijn mannen zien op de berg de legertroepen van Sisera aankomen. Zouden ze niet bang worden? ‘Barak, je moet met het leger de berg afgaan’, zegt Debora. ‘De HEERE trekt voor je uit!’ Daar gaat Barak met de tienduizend mannen. Is dat niet te gevaarlijk? Dan zien de vijanden hen toch juist? Daar zijn ze toch niet veilig? Maar Barak luistert, hij blaast op zijn trompet en de mannen trekken met hem de berg af. De HEERE geeft, door Debora, een belofte mee ‘Dit is de dag waarop de HEERE Sisera in uw hand zal geven!’

Hé, kijk eens naar de lucht. Er komen donkere regenwolken aan. Plotseling barst de bui los. En kijk eens wat er gebeurt... Het droge land waarover het leger van Sísera komt aanmarcheren verandert ineens in een modderpoel. De wagens en de hoeven van de paarden komen vast te zitten in de modder. Nu is het voor de Israëlieten niet moeilijk meer om het leger van Sísera te verslaan! Ze doden alle soldaten.

Sísera ziet dat hij geen schijn van kans maakt. Hij moet wegwezen hier! Snel klimt hij van zijn wagen af en rent weg. Hij weet wel een plek waar hij veilig is. De plek waar Heber woont, Heber is een vriend van koning Jabin.

Als hij bij de tenten van Heber komt, komt de vrouw van Heber, Jaël, hem al tegemoet. ‘Meneer, kom maar snel hier naar binnen!’ Uitgeput gaat Sísera op de grond liggen, in de tent van Jaël, de

vrouwentent dus. Daar zullen de Israëlieten hem zeker niet gaan zoeken. Jaël zorgt goed voor Sisera. Ze geeft hem te drinken en legt daarna een deken over hem heen. Zo, nu kan niemand hem vinden. ‘Tegen niemand zeggen dat ik hier ben, hoor!’, zegt hij tegen Jaël. Dan valt hij in slaap.

Is Sísera echt veilig bij Jaël? Dat denkt hij wel, maar dat is niet zo. Want Jaël houdt van het volk Israël. Als ze ziet dat Sísera slaapt, pakt ze een hamer en een pin waar de tent mee wordt vastgemaakt. Stilletjes loopt ze naar Sísera toe. Ze slaat de pin door zijn hoofd. Zo sterft Sísera. Ondertussen is Barak achter Sísera aangegaan. Hij komt in de buurt van de tent van Jaël. Een vrouw komt hem tegemoet. Ze wenkt Barak. Het is Jaël. ‘Kom met mij mee’, zegt ze, ‘ik weet waar Sísera is.’ Ze wijst naar haar tent.

Barak gaat naar binnen. Daar ligt hij, de vijand. Gedood door een vrouw. Inderdaad, het is zoals Debora gezegd heeft. Geen eer voor Barak. Door een vrouw heeft de HEERE Sísera overwonnen. Zo redde de HEERE het volk van de vijanden. Hij geeft hen weer rust. De mensen kunnen weer in hun eigen huizen gaan wonen. Ze durven weer over de wegen te gaan.

De Heere God zegent Zijn volk met de overwinning. Hij redde hen van de vijanden. Ook jij hebt vijanden in je leven. Niet zoals bij Barak, maar wel in je hart. De zonden die je doet. Dat houdt je ook van God vandaan. God wil jouw zonden vergeven en je leren tegen je zonden te strijden om Hem alleen te dienen.

Debora zingt samen met Barak een lied. Een lied om de Heere te loven. Hij heeft hen verlost!

AFSLUITING

Gelukkig was er in Israël iemand die op de HEERE vertrouwde: Debora. De HEERE gebruikte haar, maar ook Barak en Jaël, om Israël te verlossen. Vertrouw jij ook op de Heere?

VERWERKING (KAN AANGEVULD WORDEN)

1. Stel in een gesprek de volgende vragen:

- Waarom was Debora een moeder in Israël? Wat was er bijzonder aan haar?
- Barak vond het moeilijk om te vertrouwen op de HEERE. Vind jij dat ook? Hoe komt dat?

2. Het volk Israël werd verlost uit de hand van de vijanden, van de Kanaänieten. De richters wijzen heen naar de grote Verlosser, de Heere Jezus. Bekijk het filmpje op ABC voor kinderen: <https://abcvoorkinderen.nl/verlossing>

